

Datum
2024-01-03

Diarienummer
VON-2023/631.728

Handläggare
Eleonor Eurén
08-535 312 75
Eleonor.Euren@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Utredning avseende möjligheterna att utöka tjänsten händige fixaren till att även omfatta personer med funktionsnedsättning

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens utredning avseende möjligheterna att utöka tjänsten händige fixaren till att även omfatta personer med funktionsnedsättning.

Sammanfattning

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka tjänsten händige fixaren till att även omfatta personer med funktionsnedsättning. Syftet skulle vara att underlätta vardagen för personer med funktionsnedsättning i behov av stöd i hemmet oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.

Den händige fixaren som finns i kommunen idag erbjuder servicetjänster till kommuninvånare från 70 år och uppåt som bor i eget ordinärt boende. Syftet med tjänsten är att förebygga fallskador.

För äldre och personer med funktionsnedsättning råder olika förutsättningar i lagstiftningen att ge denna typ av förebyggande insatser.

Händig fixare erbjuds med stöd i Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Där bestäms att ”Kommuner får utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 69 år”. Stöd för att ge servicetjänster till personer med funktionsnedsättning saknas i denna lag. Nämnden kommer därför att inte utöka tjänsten ”Händige fixaren” till att även omfatta personer med funktionsnedsättning.

Målgruppen personer med funktionsnedsättning är en heterogen grupp med olika typer och grader av funktionsnedsättningar. Ett försök att avgränsa en grupp med funktionsnedsättning som skulle få ta del av stödet skulle bli svårt med hänvisning till likställighetsprincipen i kommunallagen.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2024-01-03

Diarienummer
VON-2023/631.728

Nämnden har möjlighet att besluta om ”ytterligare bistånd” enligt 4 kap 2 § i socialtjänstlagen och den enskilde skulle i detta fall kunna ansöka om stödet.

Detta skulle innebära en administrativ och resurskrävande process, både för den enskilde och för verksamheten, innan beslut kan fattas om att den enskilde har rätt till insatsen. Detta bedöms av förvaltningen motverka syftet att underlätta vardagen för den enskilde, samtidigt som det tar mycket resurser från biståndshandläggarna, vilket i sin tur kan komma att påverka andra ansökningar och utredningar.

Beskrivning av ärendet

Nämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna att utöka tjänsten händige fixaren till att även omfatta personer med funktionsnedsättning. Syftet skulle vara att underlätta vardagen för personer med funktionsnedsättning i behov av stöd i hemmet oavsett om de omfattas av kommunens välfärdstjänster eller inte.

Den händige fixaren som finns i kommunen idag erbjuder fixartjänster till kommuninvånare från 70 år och uppåt som bor i eget ordinärt boende. Syftet med tjänsten är att förebygga fallskador och den händige fixaren är därför organiserad under äldreomsorgens förebyggande enhet. Tjänsten ges kostnadsfritt till den enskilde och utan föregående biståndsbeslut.

Exempel på stöd som den händige fixaren kan ge är:

- sätta upp gardiner,
- byta batteri i brandvarnaren,
- ta ner saker från vinden,
- byta glödlampor och proppar,
- spika upp tavlor,
- flytta möbler.

För äldre och för personer med funktionsnedsättning råder olika förutsättningar i lagstiftningen att ge denna typ av förebyggande insatser. Förvaltningen har med hjälp av förvaltningsjurist och kommunjurist utrett förutsättningarna om den händige fixaren ska kunna nyttjas även av personer med funktionsnedsättning.

Lag (2009:47) om vissa kommunala befogenheter

Händig fixare erbjuder nämnden med stöd i Lag om vissa kommunala befogenheter enligt nedan.

”Servicetjänster åt äldre

7 § Kommuner får utan föregående individuell behovsprövning tillhandahålla servicetjänster åt personer som fyllt 69 år.

Med servicetjänster avses tjänster som är avsedda att förebygga skador, olycksfall eller ohälsa och som inte utgör personlig omvårdnad. Lag (2022:890)”.

Som framgår i texten kan stödet ges från 69 år och uppåt. I denna lag finns inte stöd för att ge servicetjänster till yngre personer med funktionsnedsättning.

Datum
2024-01-03

Diarienummer
VON-2023/631.728

Kommunallag (2017:725)

Eftersom händig fixare (eller liknande) inte omnämns i någon speciallagstiftning kan stöd ytterst sökas i Kommunallagen. Tjänsten behöver då inrymmas i den allmänna kommunala kompetensen. I det fallet begränsas den i första hand av principen om allmänintresse men också av lokaliseringsprincipen och likställighetsprincipen.

Av *Likställighetsprincipen i 2 kap. 3 §* framgår att kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Gruppen personer 18 - 68 år med funktionsnedsättning, utgör en heterogen grupp och består av personer med olika typer och grader av funktionsnedsättningar. Därför blir en rationell och saklig avgränsning av gruppen svår. Ett försök till en sådan begränsning skulle innebära att varje enskilt beslut skulle kunna överklagas med likställighetsprincipen som grund.

Kortfattat finns det inget rättssäkert sätt att göra avgränsningen ”personer med funktionsnedsättning” och ge fixartjänster till dessa med stöd i Kommunallagen.

Socialtjänstlag (2001:453)

Kommunen är inte skyldig att tillhandahålla tjänsten händig fixare men Socialtjänstlagen möjliggör för nämnden att fatta beslut om ”ytterligare bistånd” enligt 4 kap 2§.

Det skulle innebära att den enskilde ansöker om stödet liksom man ansöker om annat bistånd. Ansökningarna behöver utredas av biståndshandläggare för att besluta om den som ansöker har rätt till hjälpen eller ej. Beslutet kan också komma att överklagas. Oavsett om avslag har getts på ansökan enligt 4 kap 2§ har den enskilde fortsatt rätt att ansöka om stödet enligt 4 kap 1§ och få utrett om stödet behövs för att uppnå en skälig levnadsnivå.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ser att ett arbets sätt där den enskilde måste ansöka om, utredas och vänta på svar för att få stöd av den typ som händige fixaren utgör motverkar syftet med tjänsten. Hjälpen blir inte så snabb och lättillgänglig som den skulle behöva vara för att vara för att verka förebyggande.

Arbets sättet skulle också vara resurskrävande inom myndighetsutövningen. Det blir fler ärenden för handläggarna att hantera vilket kan ge effekter på övriga ärenden som de hanterar och som kommunen är skyldig att utföra i enlighet med lag.

Sammanfattat menar förvaltningen att lagstiftningen inte ger möjlighet att på ett lättillgängligt och rimligt resurskrävande sätt att ge fixartjänster till personer med funktionsnedsättning som är under 69 år. I det fall det finns ett behov hos målgruppen behöver detta hanteras på annat sätt exempelvis genom att söka samarbete i frågan inom civilsamhället eller guida och ge information om aktörer som kan ge motsvarande hjälp.

Datum
2024-01-03

Diarienummer
VON-2023/631.728

Ekonomiska och juridiska konsekvenser
Förvaltningens förslag till beslut medför inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Jenny Swärd
Socialdirektör

Malin Svahn Schenström
verksamhetschef

Beslutet ska skickas till
Huddinges funktionshinderråd